

Číslo: 7064/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch od 29. 03. 2022 do 30. 03. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Materská škola, Nižný Hrabovec 154	
Zriaďovateľ	Obec Nižný Hrabovec

Vedúca zamestnankyňa kontrolovaného subjektu:

Jana Harmančinová, riaditeľka školy

V súlade s poverením na **tematickú inšpekciu** č. 7064/2021-2022 zo dňa 23. 03. 2022 inšpekciu **vykonala:**

PaedDr. Gabriela Mochňáková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav realizácie hudobnej výchovy v materských školách

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

MŠ podľa zriaďovateľa		štátna	
Forma výchovy a vzdelávania		celodenná	
Počet tried	2	Vyučovací jazyk	slovenský
Počet detí	31	<i>z nich počet detí so ŠVVP</i>	0
		<i>z nich počet detí zo SZP/MRK</i>	0
Počet pedagogických zamestnancov	4	<i>z nich počet vedúcich pedagogických zamestnancov MŠ</i>	1
Počet pedagogických asistentov			0

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Formálne predpoklady pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí

V materskej škole sa uskutočňovala výchova a vzdelávanie podľa **školského vzdelávacieho programu „Usilovná včielka“** (ďalej len „ŠkVP“), ktorého štruktúra zodpovedala ustanoveniam školského zákona. Vymedzený vlastný cieľ (aktívne sa zúčastňovať na kultúrno-spoločenských akciách obce s možnosťou prezentácie činnosti školy) nadväzoval na plnenie

výkonových štandardov zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra a vytváral priestor pre zapájanie detí do pripravovaných aktivít školy, kde mohli prezentovať v edukačnom procese nadobudnuté schopnosti a zručnosti z oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti.

Učebnými osnovami boli vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie. Pre ich uplatňovanie v praxi mala škola vypracované východiská plánovania, ktoré poukazovali na postup učiteliek pri plánovaní edukačného procesu. V prílohe ŠkVP boli spracované stratégie výchovy a vzdelávania, ktoré obsahovali aj stratégie pre rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí.

Kontrolou **pedagogickej dokumentácie** školy, rozhovorom s riaditeľkou školy, ako aj z vyjadrenia učiteľky v dotazníku zadanom Štátnou školskou inšpekciou, ktorý bol zameraný na uskutočňovanie a podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti detí, vyplynulo, že v škole venovali pozornosť plneniu výkonových štandardov zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova, avšak ich plnenie bolo rôznorodé. Záznamy v triednej knihe triedy č. 2 poukazovali na nevyvážené plnenie výkonových štandardov z uvedenej oblasti aj napriek tomu, že plány výchovno-vzdelávacej činnosti boli premyslené a umožňovali napĺňať výkonové štandardy v plnom rozsahu a vyvážené, čo potvrdzovali zápisy v triednej knihe triedy č. 1.

Plán aktivít a podujatí v materskej škole tvoril prílohu správy o výchovno-vzdelávacej činnosti za školský rok 2020/2021. Plán spolupráce so základnou školou zahŕňal plánovanie spoločnej kultúrnej aktivity v obci¹. Z rozhovoru s riaditeľkou materskej školy vyplynulo, že v aktuálnom školskom roku sa z dôvodu šírenia ochorenia Covid-19 uskutočnili len 2 aktivity².

Z dotazníkov vyplynulo, že vzdelávaciu aktivitu s hudobným zameraním realizovali všetky učiteľky viackrát do mesiaca, pričom hudobným činnostiam v priebehu týždňa väčšina z nich venovala viac ako 1 hodinu (66,6 %). Všetky učiteľky preferovali realizáciu vokálnych a perцепčných činností, pričom kladne odpovedali aj na otázku integrovania činností s hudobným zameraním do ďalších výchovno-vzdelávacích činností v priebehu dňa, čo bolo možné pozorovať aj počas hospitácií.

Kontrolná činnosť riaditeľky školy nebola v aktuálnom školskom roku zameraná na oblasť hudobnej výchovy. Predložená hodnotiaca správa za prvý polrok školského roka 2021/2022 nemala zahrnuté hodnotenie dosahovaných výsledkov detí z oblasti hudobnej výchovy. Plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov bol vypracovaný, avšak vzdelávanie z oblasti hudobnej výchovy v predchádzajúcom období absolvovala len riaditeľka školy³.

Pedagogická rada bola funkčná. Riaditeľka školy predložila na kontrolu plán zasadnutí pedagogickej rady i zápisnice z rokovaní pedagogickej rady, z ktorých vyplynulo, že v aktuálnom školskom roku sa pedagogická rada nezaoberala oblasťou hudobnej výchovy ani pedagogickým diagnostikovaním detí. Pozorovacie hárky vedenia pedagogickej diagnostiky obsahovali záznamy najmä o dosahovaných všeobecných výsledkoch detí, z ktorých však nebolo zrejmé, čo dieťa z jednotlivých oblastí hudobnej výchovy zvládalo, resp. aké problémy u neho prevládali. Aj napriek tomu, že v čase tematickej inšpekcie nebolo pozorované hodnotenie dosahovaných pokrokov detí v oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti, všetky učiteľky v dotazníku uviedli, že takéto hodnotenie uskutočňovali.

¹ Deň matiek.

² Úcta k starším (návšteva najstarších občanov v obci), vianočné vystúpenie (každá trieda zvlášť).

³ Dieťa a hudba, pohyb a hra (Pro Solutions, s. r. o.).

Odbornosť vzdelávania bola v materskej škole zabezpečená na 100 %. Predprimárne vzdelávanie zabezpečovali 4 učiteľky (vrátane riaditeľky školy), ktoré spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, čo potvrdzovali aj predložené doklady o ich vzdelaní.

Najčastejšie problémy pri príprave a realizácii činnosti s hudobným zameraním videli učiteľky v nedostatočnom vybavení materskej školy hudobnými nástrojmi.

Prehliadkou priestorov bolo zistené, že v jednotlivých triedach materskej školy mali zriadené hudobné kútiky, v ktorých deti mali k dispozícii Orffov inštrumentár i rôzne druhy zvukových (interaktívnych) kníh a hračiek, ktoré učiteľky a deti využívali v procese edukácie. Pre rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí mali učiteľky k dispozícii klavír i zobcovú flautu, pričom dve učiteľky uviedli, že v procese edukácie využívali predovšetkým klávesový hudobný nástroj. Z ich vyjadrení taktiež vyplynulo, že všetky umožňovali deťom vyjadrovať vlastné myšlienky, pocity, nálady a zážitky hrou na rytmických a melodických nástrojoch. V procese edukácie pri rozvíjaní hudobnej gramotnosti detí i pri rôznych akciách mali učiteľky možnosť využívať CD prehrávače s hudobnými nahrávkami. K dispozícii mali aj svojpomocne zhotovené rytmické hračky (na rozoznávanie zvukov), ktoré využili v procese edukácie. Vypracované portfóliá s prevažne zozbieranými notovými záznamami piesní si učiteľky postupne dopĺňali a uchovávali v písomnej podobe.

Výchovno-vzdelávacia činnosť

Dosahovanie výsledkov deťmi a vytváranie podmienok na vzdelávanie v oblasti hudobnej výchovy v procese edukácie bolo pozorované v 2 triedach prostredníctvom hospitácií uskutočnených v dopoludňajšom čase.

Pri pozorovaní edukačného procesu bolo zistené, že učiteľka 1. triedy integrovala hudobnú výchovu do realizovaných aktivít v rôznych formách denných činností a učiteľka 2. triedy rozvíjala hudobnú gramotnosť detí cielene v rámci vzdelávacej aktivity. Počas spoločných hier deti prezerali a pracovali s interaktívnymi knihami, pričom si vypočuli jednoduché piesne, ktoré si začali pospevovať. V 1. triede pri práci so staršími deťmi učiteľka v čase hier zaradila do edukačného procesu hudobné hádanky, pričom hrala na klavíri detské piesne, ktoré deti poznali, uhádli ich a následne ich spolu s učiteľkou aj spievali. Pri spoločnom speve využili hru na ozvučných paličkách, ale nie všetky zvládali správny rytmus a v niektorých častiach piesní hrali asynchrónne. Pred hraním zvukového pexesa učiteľka deťom vysvetlila pravidlá hry, pričom si najprv vyskúšali určovanie zvukov na svojpomocne zhotovených zvukových pomôckach. V priebehu hry deti boli vedené k dodržiavaniu pravidiel a pomerne náročná hra niektoré z nich zaujala tak, že sa snažili pri nej zotrvať dlhší čas. Aj napriek tomu, že sa dieťa v 1. triede dožadovalo hry na xylofóne, učiteľka z dôvodu nepripravenosti učebnej pomôcky (xylofónu v detskom kútiku chýbala palička) dieťaťu neumožnila na ňom hrať.

Učiteľky v hospitovaných triedach výberom vhodných stratégií výchovno-vzdelávacej činnosti prispeli k rozvíjaniu individuálnej hudobnej gramotnosti detí, ich hudobných schopností i sluchového vnímania, pričom podporovali ich sústredenosť a pozornosť a viedli ich k postupnému zapájaniu sa do činností.

Počas zdravotného cvičenia učiteľka 1. triedy v rušnej časti využila bubienok, kedy deti museli reagovať na zmeny zvukov pohybom (rýchlo – pomaly) a pri relaxácii určovali okolité zvuky (spev vtákov). V 2. triede pri práci s mladšími deťmi učiteľka využila v rušnej časti reprodukovánú hudbu, cvičenie na riekanky i hudobno-pohybové hry, pričom motivovala deti k cvičeniu a deti ju s radosťou napodobňovali a prejavovali radosť z pohybu. Voľné chvíľky pri presune do umyvárne i pri upratovaní hračiek v priebehu dňa využívali učiteľky na vokálne

činnosti, vďaka čomu deti v priebehu dňa spievali rôzne detské piesne, a to v tónine primeranej ich veku.

V rámci vzdelávacej aktivity (2. trieda) si učiteľka zvolila hudobno-dramatické činnosti, v rámci ktorých rozvíjala hudobnú gramotnosť detí v rôznych oblastiach. Deti boli vedené k tomu, aby odpovedali na hudobnú otázku spevom, vytlieskali slová a dodržiavali dynamiku pri speve (ticho – hlasnejšie).

Pri realizácii vokálnych činností v priebehu edukácie bol prístup učiteliek v jednotlivých triedach rôznorodý. Učiteľka 2. triedy dbala na správne dýchanie, počas ktorého zdôrazňovala dôležitosť fázy zadržania dychu a aj napriek tomu, že nevyužívala žiadny hudobný nástroj a neudávala deťom pri speve začiatkový tón piesne ani jasný pokyn na začatie spievania (dirigentské gesto), v procese edukácie spievala jednoduché detské piesne intonačne čisto. Učiteľka 1. triedy nedodrжала žiaden zo spomínaných metodických postupov a spievala falošne, v dôsledku čoho deti nezačali spievať naraz a mali problém už so správnym nástupom i zvládnutím melódie pri spievaní, čo sa prejavilo aj v tom, že niektoré deti sa do spevu nezapojili vôbec. Deti vedeli používať rytmický hudobný nástroj (ozvučné drievka) a chápali vzťah spojenia rytmu i spevu a s radosťou využívali hru na telo (tlieskali do rytmu piesne).

Prevažne účinná motivácia v priebehu činností, zabezpečovanie spätnej väzby a aktívne prijímanie poznatkov deťmi udržiavalo ich pozornosť. V procese edukácie absentovalo hodnotenie integrovaných hudobných činností vo vzťahu k dosahovaným pokrokom u detí. Deti 2. triedy po ukončení vzdelávacej aktivity vyjadrovali vlastné pocity z činností zameraných na rozvoj ich hudobnej gramotnosti. V závere činností učiteľka hodnotila hudobné aktivity a naplnenie cieľa deťmi.

1.3 INÉ ZISTENIA

V čase tematickej inšpekcie bolo zistené, že riaditeľka školy nezaistila bezpečnosť a ochranu zdravia pri výchove a vzdelávaní, pretože pri prijímaní detí na predprimárne vzdelávanie nepostupovala v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a prekročila kapacitu materskej školy stanovenú v prevádzkovom poriadku o jedno dieťa⁴.

2 ZÁVERY

Záznamy v pedagogickej dokumentácii školy poukazovali na to, že rozvíjaniu hudobnej gramotnosti detí venovali v materskej škole menej pozornosti, avšak plánovanie edukačného procesu v oblasti hudobnej výchovy vytváralo predpoklady pre napĺňanie výkonových štandardov zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova, ktorých plnenie bolo v triedach rôznorodé. Skvalitnenie si vyžadovala predovšetkým realizácia kontrolnej činnosti riaditeľky školy v oblasti hudobnej výchovy, pravidelné hodnotenie dosahovaných výsledkov detí i vedenie záznamov z pedagogickej diagnostiky, z ktorých nebolo zrejmé, čo deti z jednotlivých oblastí hudobnej výchovy zvládali.

Personálne, priestorové i materiálno-technické podmienky školy umožňovali realizovať edukačný proces zameraný na rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí – učiteľky mali k dispozícii hudobné nástroje, audiovizuálnu i digitálnu techniku a Orffov inštrumentár, pričom deti mali možnosť využívať zvukové i hudobné hračky a hracie knihy.

⁴ Prevádzkový poriadok materskej školy bol schválený rozhodnutím Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove n/Topľou pod č. HaPM-HDaM/01447/17/003118 zo dňa 20. 10. 2017 so stanovenou kapacitou 30 detí.

Uskutočňovanie hudobnej výchovy v procese edukácie bolo premyslené, učiteľky reagovali na momentálne potreby detí a k plneniu úloh zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova pristupovali vo väčšine prípadov zodpovedne, avšak metodiku realizácie hudobnej výchovy v praxi neuplatňovali v plnej miere (nie vždy dbali na správne dýchanie pri speve, neudávali deťom začiatkový tón, nepoužívali dirigentské gestá). Deti prejavovali záujem o činnosti s hudobným zameraním, dokázali sa pohybovať do hudby, vedeli používať detské hudobné nástroje, tleskali do hudby a spievali detské piesne primerané ich veku, avšak niektoré staršie deti pre neuplatnenie správnych metodických postupov zo strany učiteľky sa do spevu piesní nezapájali.

SILNÉ STRÁNKY

- žiadne.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- pedagogické diagnostikovanie detí v oblasti hudobnej výchovy,
- kontrolná činnosť riaditeľky školy v oblasti hudobnej výchovy,
- hodnotenie dosahovaných výsledkov detí.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 152 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*škola nezaistila bezpečnosť a ochranu zdravia pri výchove a vzdelávaní z dôvodu prekročenia najvyššieho počtu detí v materskej škole stanoveného prevádzkovým poriadkom*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča:

- a) Kontrolnú činnosť riaditeľky školy zamerať na oblasť uplatňovania správnych metodických postupov v oblasti hudobnej výchovy v edukačnom procese.
- b) V rámci zasadnutí pedagogických rád hodnotiť dosahované výsledky detí v oblasti hudobnej výchovy.
- c) Pedagogické diagnostikovanie detí zamerať na všetky oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti.
- d) Využívať dirigentské gestá pre spoločný nástup pri speve piesní a udávať začiatkový tón piesne.

2. ukladá kontrolovanému subjektu opatrenie:

- a) Zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia pri výchove a vzdelávaní dodržaním najvyššieho počtu detí v MŠ podľa schváleného prevádzkového poriadku.

Termín: od 01. 09. 2022

Zodpovedná: riaditeľka školy

Správu o splnení uloženého opatrenia na odstránenie zisteného nedostatku a jeho príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne **do 16. 09. 2022**.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP
2. školský poriadok
4. triedne knihy
5. doklady o dosiahnutom vzdelaní učiteliek i riaditeľky školy
6. menovací dekrét riaditeľky školy
7. doklad o 1. atestácii
8. doklady o rozširovaní profesijných kompetencií (certifikáty)
9. záznamy z pedagogického pozorovania detí
10. plán kontroly výchovno-vzdelávacej činnosti
11. hospitačné záznamy
12. interné metodické materiály – portfóliá z hudobnej výchovy
13. plán zasadnutí pedagogickej rady
14. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady
15. plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov
16. hodnotiaca správa za prvý polrok školského roka 2021/2022
17. prevádzkový poriadok školy
18. plán spolupráce so základnou školou
19. rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove n/Topľou
č. HaPM-HDaM/01447/17/003118 zo dňa 20. 10. 2017
20. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti za školský rok 2020/2021
21. plány výchovno-vzdelávacej činnosti

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Gabriela Mochňáková

Dňa: 12. 04. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:
PaedDr. Gabriela Mochňáková
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Jana Harmančinová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 28. 04. 2022 v Prešove:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:

PaedDr. Gabriela Mochňáková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Jana Harmančinová

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Jana Harmančinová, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Gabriela Mochňáková, školská inšpektorka

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti